

AGRESIVITATEA ÎN ȘCOALĂ

Scris de ILIE NINA Duminică, 12 Iulie 2009 20:37

[Cadrul didactic-didactica disciplinelor - Metode, procedee educationale si noi tehnologii](#)

Agresivitatea în școală este o formă de conduită de devianță școlară, cu o diversitate de forme de manifestare, cu intensitate diferită. Pe o scară a intensității, pornind de la intensitatea cea mai mică, agresivitatea presupune: confruntarea vizuală, poreclirea, ironizarea, tachinarea, bruscarea, lovirea cu diferite obiecte, pălmuirea și ajungând la forme de intensitate crescută, cum ar fi înjunghierea și împușcarea. (Lazăr, S, Lazăr, L.(2001).

Agresivitatea în școli a devenit în ultima perioadă o problemă majoră, iar părerea unanimă a elevilor este ca aceasta e un fenomen care riscă să ia amploare în câmpul educației formale. În ceea ce privește nivelul de securitate, unii elevi consideră că în instituțiile de învățământ nu se simt în siguranță, dat fiind faptul că în incinta școlii pătrund uneori și persoane străine de acea instituție. Dacă în incinta școlii elevii au sentimentul că încă sunt în siguranță, zonele din preajma școlilor prezintă un risc mai crescut de izbucnire a incidentelor violente. Această situație ar putea dezvolta sentimentul de frică, suferință psihică, frustrare, toate acestea influențând dezvoltarea armonioasă a elevilor din punct de vedere fizic și psihic.

Agresiunile care au loc în preajma școlilor sau chiar în școli, au loc în special între elevii școlii și mai rar între elevii școlii și alte persoane- elevi din alte școli sau persoane adulte. Majoritatea incidentelor au loc între elevi (agresiuni verbale, gesturi agresive moderate și rar bătăi între elevi).

Comportamentul agresiv al elevilor are cauze multiple: probleme familiale (familii dezmembrate, situație materială precară), familii în care există un climat conflictual, familii hiperpermissive, modele de comportament învățate în familie, anturajul, caracteristici specifice vârstei (dorința de a atrage atenția, de a impresiona, din teribilism, afirmarea masculinității).

Motivația învățării școlare include: motivele frecventării școlii, motive care îl fac să dobândească cunoștințe, să-și folosească talentele, interesele cognitive, scopurile care îl fac să aspire la propria sa realizare ca ființă umană, motivele interacțiunii cu colegii și cu profesorii. Cercetările arată că cei mai mulți copii care prezintă comportamente disociale și antisociale, nu posedă nici măcar competențe minime. Odată ce acești elevi au fost respinși de către profesori și colegi, au tendința de a abandona școala, de a se asocia în bande cu comportament violent.

Conjunctura economică și socială provoacă anumite confuzii în rândul tinerilor, care încep să se îndoiască de eficacitatea școlii. Și aceasta cu atât mai mult cu cât comunitatea nu îi asigură inserția profesională. Valorile tradiționale promovate în școală

cunosc o degradare vizibilă. Un mediu social în criză afectează profund dezvoltarea adolescentului și a individului, în general.

O altă cauză este **relația dascăl-elev**. Elevii în general se deschid în fața unui profesor pe care îl simt apropiat, se inhibă atunci când cadrul didactic manifestă autoritarism față de cei cu rezultate slabe la învățătură, își reprimă furia atunci când li se face o nedreptate sau sunt etichetați ca fiind elevi problemă, creându-se astfel o ruptură între membrii colectivului clasei, devin indiferenți atunci când sunt tratați cu indiferență. Violența psihologică repetată îndreptată împotriva elevilor, poate duce la apariția sentimentului de frustrare, care se poate generaliza determinând o schimbare a atitudinii față de profesor și față de activitatea școlară în general. Sunt elevi care suferă ca urmare a unor judecăți negative ale unor profesori, judecăți care vin să întărească propriul lor sentiment de îndoială, de descurajare, de lipsă de încredere în forțele proprii. Acest dispreț o dată interiorizat, poate antrena un ansamblu de reacții comportamentale: lipsa de comunicare, pasivitate la lecție, indiferență sau perturbarea lecției, apariția unor atitudini ostile, provocatoare.

În general, **dascălii** se implică în aplanarea conflictelor, poartă discuții cu cei care au generat situația, cer sprijinul părinților, iar atunci când situația o cere se recurge la mijloace de constrângere în urma consultării consiliului profesoral: avertizare scrisă, scăderea notei la purtare, iar în situații mai grave, exmatricularea. Diriginții se implică în mod activ în viața clasei, tratând în timpul orelor diferite teme de importanță pentru aceștia, ca devianța școlară, managementul conflictelor etc. Nu doar aceștia se implică în educația elevilor, ci și psihologii școlari, care ori de câte ori li se semnalează cazuri de agresivitate în școală intervin prin acordarea asistenței psihologice. Un rol important au și polițiștii de proximitate, care discută cu elevii și intervin atunci când li se semnalează existența unui caz în școală.

Cele mai frecvente incidente au loc în timpul pauzelor și după ore - seara. În timpul orelor, atmosfera de studiu este adecvată, neexistând schimburi de replici violente, gesturi agresive, comportamente agresive, elevii reprimându-și impulsurile agresive din respect față de anumiți profesori, din interes pentru disciplina respectivă sau din teamă.

În ceea ce privește **colaborarea între profesori și părinții elevilor**, se poate spune că este o problemă mai sensibilă, deoarece părinții au o percepție greșită asupra personalității propriilor copii, ei considerând, în general, școala responsabilă pentru comportamentele acestora. Nici în rândul profesorilor nu există întotdeauna o preocupare de a ajuta elevii să depășească problemele care au generat conflicte, mai ales că o mare parte din cauzele care generează comportamentele agresive sunt de natură socială, iar școala nu are modalități de a le rezolva.

Pentru prevenirea și **stoparea incidentelor violente** în școală și pentru creșterea gradului de siguranță, trebuie să fie angajați agenți de pază autorizați pe tot parcursul orelor de curs, prezența cu regularitate a polițiștilor și a jandarmilor în incinta școlii și în zonele adiacente, mai multă înțelegere și implicare din partea profesorilor și a părinților

în viața elevilor, mai puținș discriminare între elevi. Pot fi luate și alte măsuri care să diminueze numărul incidentelor violente în școală, ca: emiterea unor regulamente cu bază legală de către minister valabile pentru întregul sistem de învățământ, paza permanentă asigurată de agenți de pază, precum și contactul regulat cu polițiștii și jandarmii.

Pentru **reducerea agresivității** în rândul elevilor, pot fi realizate unele activități, ca:

- dezbateri la nivelul unităților școlare cu privire la normele legislative referitoare la securitatea și siguranța elevilor în unitățile de învățământ;
- întâlniri cu reprezentanții Poliției și autorităților locale, pentru dezbateri cauzelor și condițiilor de manifestare a agresivității în societate și școli;
- dezbateri în cadrul orelor de dirigenție/ consiliere a unor teme privind comportamentul agresiv al elevilor;
- realizarea unor pliante, broșuri, afișe pentru atenționarea elevilor despre riscurile unui comportament agresiv, în vederea eliminării / reducerii fenomenului de agresivitate;
- organizarea unor activități recreative cu specific non-violent;
- consilierea psihologică a elevilor cu comportament agresiv și a elevilor care au fost victime ale unui astfel de comportament;
- organizarea "Săptămânii fără violență", în cadrul căreia sunt cuprinse concursuri de eseuri, fotografii, jocuri sportive, marșul nonviolentei etc.;
- identificarea familiilor cu comportament violent asupra copiilor și implicarea în rezolvarea situației;
- realizarea de lectorate cu părinții pe tema educației non-violente;
- organizarea de cursuri de formare a părinților pe teme legate de: abilități de relaționare și comunicare eficientă cu copiii, abordarea copiilor cu tulburări de comportament, relația școală-familie;
- realizarea unui studiu privind relația dintre lipsa motivației pentru învățare, abandonul școlar și agresivitate;
- realizarea unui studiu privind relația între fenomenul plecării părinților în străinătate și apariția unor premise pentru comportamentul deviant.

Școala are un rol important de socializare al elevilor, de aceea, profesorii, ca agenți educaționali, sunt direct responsabili de comportamentul elevilor.

BIBLIOGRAFIE

Păunescu, C. (2001). Agresivitatea și condiția umană; Editura Tehnică, București.

Șoitu, L., Havarneanu C. (2001). Agresivitatea în școală; Editura Institutului European, Iași

Verza, E., Verza, F. (2004). Psihologia vârstelor; Editura Pro Humanitate, București.